

Тема №6. Особливості політичного впливу ЗМІ

1. Поняття політичної влади, її механізми і функції.
2. Політичний вплив на аудиторію (концепції визначення порядку денного, праймінгу, фреймінгу).
3. Способи політичного маніпулювання.

Література

- Крос Кетлін, Гакет Роберт. Політична комунікація й висвітлення новин у демократичних суспільствах. Перспективи конкуренції / Кетлін Крос, Роберт Гакет; пер. з англ. – К. : Основи, 2000. – С. 43 – 62.
- Єнін М. Н. Засоби масової інформації у місцевому виборчому процесі / М. Н. Єнін // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 2 (213). – С. 97 – 108.
- Єнін М. Н. Вплив організаційної структури ЗМІ на місцевий виборчий процес в Україні / М. Н. Єнін // Грані. – 2011. – № 4. – С. 97 – 102.
- Осокина Е. А. Влияние американских СМИ на массовое сознание (на примере конфликтов США с Ираком в 1990-1991 и 2002-2003 годах) / Е. А. Осокина // Полис. – 2008. – № 1. – С. 50 – 60.
- Черняк К. Мовні стилі як політико-ідеологічна зброя: соціологічний аналіз особливостей висвітлення подій у Сирії 2011-2016 років у ЗМІ РФ та США / К. Черняк // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, 2017 р. – С. 76 – 82.

Додаткова література

- Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием / С. Г. Кара-Мурза – Киев: «ОРИЯНЫ», 2000. – 532 с.
- Почепцов Г. Как операции влияния, массовая культура и соцмедиа выстраивают новую реальность [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://psyfactor.org/psyops/virtualworlds9.htm>

Механізми політичної влади

Прихильники функціонального походу (М. Вебер, Г. Моска та ін.) – політична влада це спосіб самоорганізації соціуму, заснований на доцільності поділу функцій управління і підпорядкування, джерело гармонії, злагоди і інтеграції суспільства.

Представники конфліктного підходу (К. Маркс, Ф. Енгельс, В. Ленін, сучасні марксисты) пов'язують появу політичної влади з протистоянням інтересів, утвердженням відносин панування і підпорядкування. Вона виражає волю не всіх членів суспільства, а економічно пануючих соціальних груп.

Політична влада існує через механізми сили, які примушують до слухняності, і механізми авторитету, які продукують згоду з носієм влади, переконаність в тому, що це вигідно і для забезпечення власних інтересів.

Політика – підсистема суспільного життя, в якій відбувається регуляція відносин між великими групами людей (класами, націями, регіонами, професійними групами, етнічними групами та ін.).

Функції політики

1. Ціннісно-орієнтаційна – вираження корінних інтересів соціальних груп, визначення колективних цілей, програм суспільного розвитку.
2. Інтеграція та розподіл ресурсів в суспільстві – розподіляючи соціально значущі ресурси, необхідні для задоволення потреб різних груп людей, політика пов'язує суспільство в цілісний соціальний організм, стимулюючи суспільну злагоду. Політична діяльність покликана вирішувати виникаючі соціальні і політичні суперечності.
3. Інноваційна функція – створення нових форм організації, зміни і розвитку суспільства.
4. Комунікативна – політика сприяє спілкуванню, до якого залучаються члени суспільства з приводу влади, розподілу ресурсів і контролю за ними.
5. Політика як специфічне середовище соціалізації здійснює функцію виховання, формування особистості.

Політичний вплив медіа

Здатність ЗМІ постачати широкій аудиторії інформацію про світ, що лежить поза межами прямого досвіду аудиторії, є важливим джерелом влади, що допомагає громадськості структурувати своє бачення політичного світу.

Визначення порядку денного (тематизація).

Технологія «праймінгу» – фокусування мас-медіа на конкретних проблемах впливає на критерії, за якими виборці оцінюють роботу уряду.

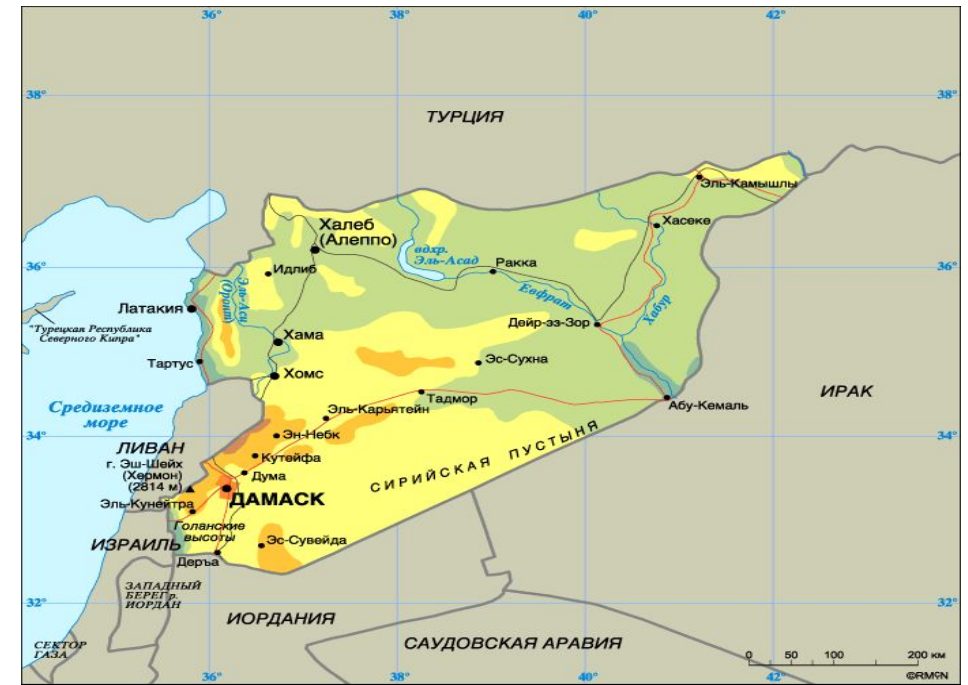
Медіа-фрейми є моделями сприйняття й висвітлення інформації.

Висвітлення новин в Сирії в медіа РФ і США

Основні тематичні блоки, які складають зміст текстів ЗМІ щодо Сирії:

- висвітлення загальної ситуації в Сирії;
- демонстрація сторони, яку країна підтримує;
- демонстрація сторони, по відношенню до якої країна знаходиться в опозиції;
- висвітлення власних дій;
- висвітлення дій тих, хто підтримує протилежну сторону;
- розповіді про мирних жителів і волонтерів.

Мовні стилі в медіа РФ і США (конфлікт в Сирії)

1. Звинувачення – викриття союзників однієї зі сторін конфлікту в Сирії в неповазі до людських цінностей (зокрема цінності життя), переслідуванні своїх інтересів.
2. Доброчесність – уявлення про РФ або США як милостивого і щедрого покровителя, який шанує загальнолюдські цінності і життя мирних людей (на відміну від противника).
3. Героїзація – створення образу героя та визволителя однієї зі сторін конфлікту
4. Демонізація – створення зі сторін конфлікту образів жорстокого вбивці, що не цінує життя людей і переслідує тільки свої цілі
5. Співчуття – посилення емоційного забарвлення тексту, яка допомагає послабити критичність сприйняття інформації і сформуванню необхідних суджень і думки

Маніпулювання в медіа

Маніпулювання – приховане управління свідомістю й поведінкою людей з метою примусити їх діяти (або не діяти) всупереч власним інтересам, створюючи при цьому ілюзію вільного вибору.

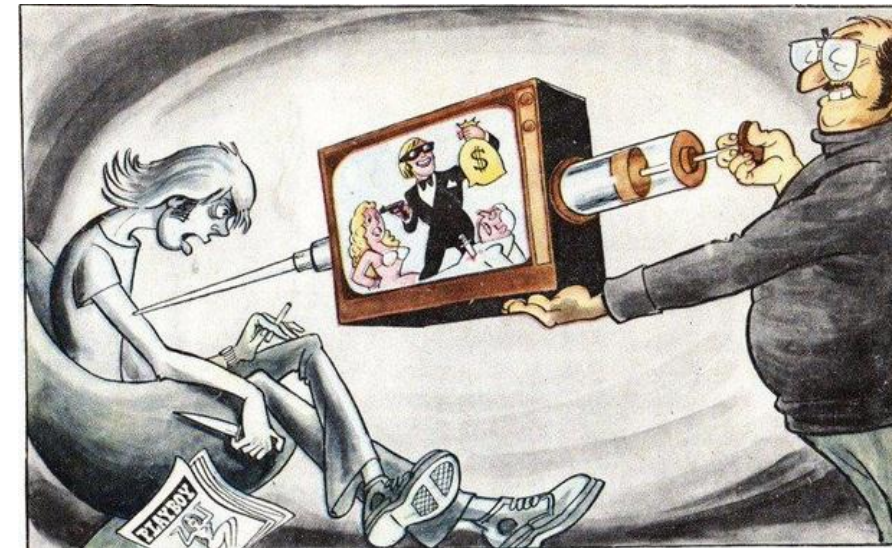
Соціально-політичні міфи – ілюзорні ідеї, що затверджують певні цінності й норми, які сприймаються переважно на віру, без раціонального критичного осмислення.

Адвертисмент – ЗМІ, говорячи про яку-небудь особистість або політичну партію, конструюють її в порожньому просторі, тобто реально ні з ким не порівнюючи (ефект ексклюзивності).

Дивертисмент – заважає формуванню суспільної думки по тому або іншому питанню. Увага людей концентрується на одних проблемах і відволікається від інших.

Напівправда – для забезпечення довіри аудиторії об'єктивно й детально висвітлюються малозначні деталі й замовчуються більш важливі факти.

Принцип демократії шуму – навколо повідомлення, якого неможливо уникнути, створюється дуже багато суперечливих коментарів, думок і фактів, які неможливо перевірити.

Маніпулювання в медіа

Маніпулятивна семантика – зміна змісту слів і понять. Конструювання повідомлення з обривків висловлення може створювати зовсім ін. зміст.

Спрощення і стереотипізація.

Сенсаційність – повідомлення про події, яким надаються висока важливість і унікальність. Під її прикриттям можна умовчувати про важливі події, які публіка не повинна помітити.

«Метод авторитетів» (груп впливу) – полягає у використанні в рекламних цілях авторитетних для аудиторії людей або груп.

Метод використання емоційно інтенсивних слів, тісно пов'язаних з основними цінностями суспільства.

Спіраль мовчання – за допомогою посилань на сфабриковані опитування суспільної думки або ін. фактів громадяни переконуються у підтримці більшістю суспільства бажаної маніпуляторам політичної позиції, у її перемозі. Це змушує людей, що дотримуються ін. поглядів, через побоювання опинитися в соціально-психологічній ізоляції або якихось санкцій замовчувати про свою думку або змінювати її.

Висновок.

Широке використання маніпуляційних технологій, що перетворюють ЗМІ в зброю масового враження, свідчить про сучасну кризу демократії.

Щоб демократія збереглася ці технології повинні бути під контроль громадськості.

Без належної боротьби з маніпулюванням воно може стати потужним знаряддям у руках ЗМІ й звести нанівець офіційно проголошуваним державами демократичні принципи.

